

«Visc ai dia»

RAFA GIL

«Tinc molta capacitat de resistència. Tinc facilitat per encaixar».

Economista, militant del PSOE i regidora d'Hisenda de l'Ajuntament de València, Clementina Ròdenas té les coses clares pel que fa a la gestió municipal. Per si fóra poc, en les estones lliures practica el tir i llegeix novel·la negra.

Rafael Castelló

En un despatx senyorial, de forma ovalada, tres taules. Una per a reunions de treball, una altra per a tertúlia i, la tercera, per a despatxar. Clementina Ròdenas ens rep a la Regidoria d'Hisenda de l'Ajuntament de València, a l'ex-plaça del País Valencià.

—Economista, professora d'Història Econòmica de la Universitat de València, militant del PSOE-PSPV... ¿Pot dir-se que Clementina Ròdenas és, sobretot, regidora d'Hisenda de l'Ajuntament de València?

—Ha, ha, ha... No, Jo crec que una persona és moltes coses. Ara, potser dedique més temps a una d'aquestes coses que a la resta. Però no és bo encasellar-se, o viure exclusivament pendent d'una de les coses que un és.

—Dedicar més temps a una de les coses implica renunciar a les altres. S'han de fer concessions...

—Sí. La veritat és que el treball així és molt excoent. No pots tenir quasi vacances, és difícil eixir els caps de setmana, o a les nits... Acabes molt cansada, tard. De qualsevol manera, hi ha un altre tipus de satisfaccions i vas compensant.

Ara, potser allò que més notes és la manca de temps per a llegir res que no siguen expedients.

—És la segona legislatura que estàs en el càrrec. Francesc Cambó, el que fóra ministre d'Hisenda, va ser regidor de Barcelona als 23 anys. En les seues memòries, Cambó recordava, amb especial consideració, la seua etapa de regidor, ja que li havia estat molt útil per a adquirir una visió més pràctica de la política. ¿L'experiència de regidora ha canviat a Clementina Ròdenas la seua pròpia visió de la política?

—Crec que menys que a Cambó. Vaig llegir les seues memòres fa temps; ara estic rellegant-les. Francesc Cambó és un personatge molt interessant, amb una vida privada i pública increïble. En les seues memòries conta gran quantitat d'anècdotes molt divertides.

Hi ha un aspecte que considere im-

portant. Quan vens de la Universitat, i concretament d'Història Econòmica, et dona una visió completament distinta de la política. I viceversa. Si jo tornara a explicar ara, ho faria d'una forma totalment distinta. Estar en la vida pública, viure l'administració per dins, fa que la visió de la història siga una altra. Per tot això, ara, quan torne a llegir les memòries de Cambó, ho veig tot més clar, tot té més llum, fins i tot els passatges més anecdòtics els trobe més divertits que en la primera lectura que vaig fer-ne.

—*La regidoria d'Hisenda és considerada com una de les més desagradables, en principi. Posar impostos, retallar despeses... Càrregues als ciutadans, negatives als companys de corporació... Impopular, ¿no?*

—No, no crec que siga impopular. Això és una aplicació mecànica de l'argumentació. En realitat, la regidoria d'Hisenda és una regidoria que funciona, sobretot, de portes de l'ajuntament cap a dins, és com la sala de màquines, l'oli ha de córrer, no pot perdre's cap cargol... Em pense que és la delegació més interessant.

Encara que l'ajuntament no pot fer una política redistributiva de la renda, ja que no tenim un quadre impositiu important, sí que aportem el nostre granet d'arena amb la política de despeses i d'inversions. Aquest és un aspecte important que no és de sales de màquines i que la gent perd de vista molt sovint.

—*Tot això implica definir-se políticament, dissenyar un programa, establir prioritats... El PSOE tenia abans majoria absoluta, i ara no. En funció d'aquest canvi, ¿el govern de l'ajuntament ha canviat les prioritats?*

—En qualsevol cas, encara que siga el mateix partit el que està en el govern, no pot dir-se que hi haja immobilitisme. No és igual la situació de la ciutat en l'any 83 que en el 88. No hi ha una concepció monolítica respecte al comportament inversor de l'ajuntament. En l'anterior legislatura no teníem un Pla General d'Ordenació Urbana, ara el tindrem... I, des d'aquest punt de vista, no s'ha d'entendre que hi ha un plantejament inversor caracteritzat per les notes a, b, c i d, i que tal plantejament perdura d'una legislatura a l'altra, pels segles dels segles.

El plantejament inversor ha de ser fluid. Evidentment, sempre respon a un substrat ideològic. Hi ha sempre unes coordenades que emmarquen la línia en què et mous. I aquí sí que in-

flueix la composició majoritària de la corporació.

—*També està relacionat amb la capacitat de finançament. Un govern municipal pot tenir quantitat d'idees, de projectes i plans, però si no té capacitat de finançament, tindrà un pressupost reduït...*

—Mira, un pressupost no pot definir-se mai com gran o menut. La qüestió és ¿el pressupost per a què? No és igual un pressupost per a una opció de dretes que per a una opció d'esquerres. Lògicament, la definició del pressupost, tant en termes quantitius com qualitius, no pot quedar excessiu o massa curt.

Les corporacions locals abans estaven concebudes des d'un punt de vista molt regressiu, el que corresponia, evidentment, a una etapa franquista. Els ajuntaments eren entesos com institucions que abastaven una sèrie de serveis molt elementals: s'encén l'enllumenat, es recull el fem, es reguen els escassos jardins que hi ha...

La qüestió és que, des de l'any 79, hi ha hagut un revulsiu, el canvi polític de règim i de concepció territorial de l'administració pública. L'estat deixa de ser únicament l'administració central, l'estat és l'administració central, l'autonòmica i la local.

Paralel·lament, hi ha unes expectatives dels ciutadans amb el canvi democràtic, expectatives que pressionen sobre tota l'administració. Demanen una sèrie de serveis que abans ni tan sols somiaven que podria donar-los un ajuntament. Això marca una tendència al canvi de la concepció ideològica sobre els ajuntaments. Passen d'oferir uns serveis molt elementals a oferir-ne uns altres de més sofisticats, com, per exemple, decidir el model de ciutat que puga aportar el seu impacte al creixement econòmic. És a dir, els ajuntaments passen a tenir mecanismes per a contribuir al creixement econòmic i a l'augment del benestar social de la població.

Per tant, el problema inicial s'aguditza: canvi organitzatiu i polític des de dalt i demanda de canvi des de les capes socials. Evidentment, ha d'haver-hi sempre un equilibri en els mecanismes pressupostaris per tal d'establir els serveis que són assumibles amb un nivell determinat d'ingressos, a fi d'assenyalar fins a quin punt poden cobrir-se les necessitats dels ciutadans. Aquestes necessitats, ¿quantes són? Infinites, infinites... I clar, tot depèn del perío-

«En el joc democràtic, les minories majoritàries són normals, no són problemàtiques».

de en què ens trobem: les necessitats no són les mateixes en l'any 70 que en els 80.

És a dir, ens trobem en una situació en què la demanda de serveis augmenta a un ritme vertiginós, i el ciutadà està en el dret d'exigir-los, i la qüestió és fins on pot arribar el pressupost, en termes que sempre hi ha una alternativa. Més pressupost per a un concepte implica menys diners per a altres partides, més diners per als ajuntaments suposa menys diners en altres partides del Pressupost General de l'estat. A més, sempre queda qui ha d'executar el pressupost, una opció de dretes, una d'esquerres; amb la mateixa legislació no ho faran igual. És bastant complicat.

Jo pense que hi ha una tendència a la simplificació excessiva del problema. És clar que el ciutadà vol tenir els seus problemes resolts i és lògic que ho simplifiqui. El que no trobe lògic és que les forces polítiques ho simplifiquen des d'una perspectiva d'utilització po-

RAFA GIL

lítica, en el sentit més pejoratiu de la paraula, amb finalitats partidistes.

—Però, és evident que hi ha una disfunció. Hi ha un canvi de concepció política de les funcions de les corporacions locals. Assumeixen més competències. Hi ha una descentralització política, però descompensada, perquè no va acompanyada de més recursos, de més autonomia financera...

—Sí, però tot això s'ha de matisar. La gent creu que, des de 1979 fins avui, han transcorregut milers d'anys, i açò és un tall mínim de temps. En la meua visió històrica, qualsevol canvi essencial de les estructures d'un estat, o forma de govern, ha necessitat molts anys per poder adequar-se. Per tant, em pense que, de primer, a partir de l'any 79 hi ha un canvi de la legislació, no sols en el marc local, sinó en tots els marcs. Hi ha una activitat extraordinària per part de les Corts.

En l'àmbit del règim local, el primer problema que es planteja és el de la Llei

de Règim Local i a partir d'aquí ve tota la resta. La Llei de Finançament de les Hisendes Locals ha de ser posterior. La Llei de Règim Local s'aprova en l'any 85. Estem en el 88 i s'està acabant de discutir l'esborrany de la Llei de Finançament de les Hisendes Locals. És a dir, en un període molt curt de temps s'han fet, o s'estan fent, dos textos legals que canvien completament l'estructura d'una administració local que estava immobilitzada des de l'estatut de Calvo Sotelo de l'any 1924.

No és temps, no és temps... Des del plantejament que ara ho volem accelerar tot, podem pensar que han transcorregut mil·lenis. Però pensant en la importància d'una Llei de Règim Local, com també la necessitat d'una bona Llei de Finançament... no és temps.

A més, si tenim en compte que les autonomies han acabat, fa poc, de perfilar el seu finançament, i que les corporacions locals són ens inclosos dintre de l'àmbit territorial d'una comunitat autònoma, no podem dema-

nar que es canvie l'ordre i s'organitzen primer els ajuntaments i després les comunitats autònomes. Seria com posar el carro davant i el cavall darrere.

Una altra cosa és que els ajuntaments hàgem estat reivindicant tota una sèrie de punts referents al finançament d'aquells serveis que reclamen els ciutadans a les administracions locals, i no en altres nivells de l'administració pública. Però cal tenir en compte, també, el marc econòmic en què ens hem mogut. Cal comptar amb una situació econòmica en què s'ha fet un gran esforç: cal fer tota una sèrie de reconversions, i això suposa una forta càrrega en els Pressupostos Generals de l'estat. I cal tenir-ho en compte per ser solidaris amb la política de l'estat en una situació de crisi, perquè o reben més els ajuntaments o reben més les partides necessàries per a abordar la crisi.

Ara estem eixint de la crisi. Ara és ja el moment d'exigir a l'estat, no abans. Ja no es pot parlar de solidaritat. El temps de la solidaritat ha passat. Ara es pot reclamar una redistribució de les partides pressupostàries estatals. Ara podem parlar de futur. Nosaltres hem augmentat la nostra pressió sobre l'estat, perquè ara ens trobem moralment i ètica legitimats.

—Les darreres eleccions municipals i autonòmiques el PSOE va perdre la majoria absoluta al Parlament valencià i molts ajuntaments, entre ells el de València. Això complica el govern, la gestió...

—Tinc la impressió que hi ha una concepció que intenta donar la imatge que és una situació estranyíssima, difícilíssima. No és realista. Tots els països europeus estan acostumats que en política es visca així. I no és el cas extrem d'Itàlia, amb el *pentapartito* i la convocatòria intermitent d'eleccions.

El problema d'ací és que hem passat d'una situació dictatorial a una democràtica, on, després dels avatars de la UCD, el PSOE guanyà les eleccions de forma absoluta. La gent pensa que això ha de ser sempre així. En el joc democràtic, les minories majoritàries són normals, no són problemàtiques. O els problemes que es poden plantejar no són greus, no són essencials. Cal acostumar-s'hi.

Jo no veig cap problema. Nosaltres, a València, hem estat treballant perquè l'ajuntament siga governable. I governable vol dir fer allò que es fa cada dia, però també dur endavant les iniciatives. Pense que s'està intentant vendre la idea de la paralització, però amb

Hivern

NOVETATS LLIBRES

<p>edicions 62 s a</p> <p>JA NO QUEDEN OLIVERES</p> <p>Lali Cistaré El Balanci, 203. 160 pàgines.</p> <p>Unes històries iròniques, insòlites, i fins i tot surrealistes, contraposades a unes altres de tendres i revoludades, que arrosseguen el lector.</p>	<p> Editorial Laia</p> <p>MILIONS D'AMPOLLES BUIDES.</p> <p>Manuel de Pedrolo Col·lecció El Mirall i El Temps. 288 pàgines.</p> <p>En aquell petit país sotmès, un grup d'homes i dones malden per crear una força armada.</p>
<p> LLIBRERIA TRES I QUATRE</p> <p>VOL NOCTURN</p> <p>Gemma Lienas Premi Andròmina, 1987. La Unitat, 122.</p> <p>La crònica d'una fòbia, emmarcant una història d'amor i desamor, sentida i escrita per la veu més fresca de la narrativa catalana actual.</p>	<p>EDITORIAL EMPÛRIES</p> <p>EL LLORO, EL MORO, EL MICO I EL SENYOR DE PUERTO RICO</p> <p>Ramon Barnils, Quim Monzó, Jordi Vendrell Col·lecció Tros de Paper, 27</p> <p>Entrevistes amb el Pare Batllori, Albert Boadella, Dom Maur M. Boix, Pere Calders, Xavier Domingo, M. Ibáñez Escofet i Josep Termes.</p>
<p> GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>EL SECRET DE LA TORTUGA</p> <p>Dolors Garcia Dibuixos de Marieta Pijoan Col·lecció les Favas comptades, núm. 6.</p>	<p> LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>COL·LECCIÓ ELS GRUMETS DE LA GALERA</p> <p>Novel·les per a nois i noies. Volums de 13,5 x 20 cm. Il·lustrats a la ploma</p> <p>Enquadració rústica, plastificada.</p>
<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>ELS VIVES: UNA FAMÍLIA DE JUEUS VALENCIANS</p> <p>Angelina Garcia La Unitat, 20</p> <p>Una valuosa aportació al coneixement de la vida i l'obra de la minoria jueva conversa en la societat valenciana.</p>	<p> curial</p> <p>LLENGUA & LITERATURA, 2</p> <p>Director: Josep Massot i Muntaner Secretari: Lola Badia</p> <p>Revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (filial de l'Institut d'Estudis Catalans).</p>
<p> ENCICLOPÈDIA CATALANA</p> <p>DICCIONARI JURIDIC CATALA</p> <p>Un volum de 14 x 21. 480 pàgines</p> <p>De venda a llibrerias. «Els diccionaris de l'Enciclopèdia».</p>	<p> UNIVERSITAT DE VALÈNCIA</p> <p>OCELLS TRENQUEN LLUR CANT</p> <p>Lut Soler</p> <p>Premi de poesia «Acadèmia dels nocturns»</p>

l'objectiu d'incomodar al govern, perquè és minoritari. Això es torna contra les forces polítiques que tracten de vendre la idea. La veritat és que s'està governant. I s'està governant, *malgrat tot*, malgrat les actuacions d'algunes forces polítiques propenses a parilitzar l'ajuntament.

—Això, supose que deu crear situacions d'estrés, de nervis, molts sovint. ¿Com aconseguix Clementina Ròdenas relaxar-se?

—Sí. La meua afició més cridanera és que m'agrada disparar. M'agrada molt fer tir al blanc i, secundàriament, caçar. Però no tinc massa temps per a practicar-ho.

Dins d'allò que podríem considerar menys cridaner, sóc una incondicional de la novel·la negra, encara que bàsicament llegesc història i economia. També m'agraden molt les memòries i l'assaig. I, quant a música, m'agrada de tot tipus: barroca, gregorià, El ultimo de la fila, Duncan Dhu...

Jo, per relaxar-me, tinc una bona cosa i és que dorm magníficament. Així, malgrat que haja tingut un dia horrible, pesat, carregat de treball, dorm de meravella. Això és un gran avantatge, perquè l'endemà et trobes en magnífiques condicions físiques per continuar. Hi ha gent que no sap separar i se'n porta els drames a casa. Tinc capacitat de resistència, no tinc problemes de tensió, no em pose nerviosa amb facilitat. Tinc facilitat per encaixar.

—Potser això li ha donat la imatge de dona dura...

—Sí, la capacitat de resistència, el fet de ser regidora d'Hisenda...

—...passejar la bandera de la ciutat pels seus carrers...

—Ha, ha, ha... Això era més la tensió dels nervis que la tensió muscular...

—...defensar fins l'últim moment els propis plantejaments...

—Però això depèn de la convicció amb què els defense, si t'interessa molt, si tens molta informació i raonaments. Aleshores, tens més arguments i ets més invulnerable als dels altres.

—I la Facultat. ¿Tens previst tornar-hi?

—L'enyore. Sí, l'enyore molt. M'agradava, sobretot, investigar; després, en alguns casos, també fer classes. Però m'agrada canviar, oxigena la ment.

No tinc panorames tancats. D'ací a dos anys, tres o quatre, puc estar en qualsevol altre lloc. M'agrada viure al dia, no vull encasellar-me, no pense massa en el futur, visc al dia. Sí, m'agrada viure al dia. □